

## GMINNY KONKURS „MOJE PONIDZIE”

**Witamy Was serdecznie na eliminacjach gminnych konkursu  
„Moje Ponidzie”**

**Czas rozwiązywania - 60 minut**

Test, który otrzymaliście, składa się z 30 zadań. Część z nich to zadania wielokrotnego wyboru. Aby je rozwiązać, należy porównać pytanie z kolejnymi wersjami odpowiedzi i wykorzystując posiadaną wiedzę, wskazać prawidłową odpowiedź - tylko jedna jest poprawna.

Prawidłową odpowiedź należy zakreślić krzyżykiem, np. a

W przypadku pomyłki literę obwiedź kółkiem, np.  i zaznacz właściwą odpowiedź. Pozostałe zadania rozwiązuj zgodnie z poleceniami.

Zasady pracy:

- zadania wykonujecie zespołowo,
- nie używacie korektora

***Życzymy powodzenia!***

Test

1. Najslynniejszym miejscem występowania zjawisk krasowych na Ponidziu jest:
  - a. rezerwat Owczary
  - b. wąwóz Skorocice
  - c. dolina Nidy
2. Miejsca wpływu wody pod ziemię to:
  - a. wywierzyska
  - b. ponory
  - c. wertoby
3. Symbolem Ponidzia jest:
  - a. zawilec wielkokwiatowy
  - b. miłek wiosenny
  - c. dziewięciślı beżłodygowy
4. Na terenie Ponidzia, w dolinie Nidy między dwoma miejscowościami występuje unikatowa struktura geomorfologiczna – delta śródlądowa. Podaj nazwy miejscowości między, którymi występuje.
  - a. ....
  - b. ....
5. Podaj nazwy trzech parków wchodzących w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia:  
.....  
.....  
.....

6. Wymień trzy miasta Poniżnia, które otrzymały akty lokacyjne w XIII wieku:

.....  
.....  
.....

7. Uzupełnij tekst wybierając z nawiasów odpowiednie określenia (te które wybierasz za prawidłowe podkreśl)

Zjawiska krasowe związane są z (*roztopianiem/ rozkruszaniem/ rozpuszczaniem*) skał przez wodę. Na Poniżniu zjawiska te zachodzą w skałach (*gipsowych/ granitowych/ gliniastych*). Suche słoneczne zbocza porastają zbiorowiska roślinne zwane kserotermami, na których występują rośliny (*słoneczne/ ciepłolubne/ sucholubne*). Do roślin kserotermicznych zalicza się (*mannicę/ ostnicę Jana/ rupię*).

8. III kolegiata wiślicka pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny została ufundowana przez:

- a. Kazimierza Wielkiego
- b. Władysława Łokietka
- c. Henryka Sandomierskiego

9. Jaki symbol znajduje się w herbie Stopnicy?

- a. rycerz
- b. strzała
- c. klucz

10. Podkreśl zabytki architektury znajdujące się w Pińczowie:

*klasztór Paulinów, Kościół pw. św. Ducha, kłasztór Cystersów, Pałac Wielopolskich, Pałac na Mirowie, kłasztór Reformatów*

11. Podanym niżej rzekom przyporządkuj źródła, z których wyływają. Wpisz w miejsce kropek odpowiednie cyfry.

- |                  |                             |
|------------------|-----------------------------|
| .....Biała Nida  | 1. Góra Kwiatkowa           |
| .....Maskalis    | 2. Góry Świętokrzyskie      |
| .....Czarna Nida | 3. Moskorzewie woj. Śląskie |

12. Podaj nazwisko słynnego architekta, który zaprojektował kaplicę św. Anny w Pińczowie.

.....

13. Podaj nazwę miejscowości, której znajduje się Park Etnograficzny

.....

14. Uzupełnij zdania wpisując odpowiednią datę:

Na gruntach wsi Nida Stanisław Sobka z Sulejowa zakłada miasto Sobków w -

..... r

Król Kazimierz Jagiellończyk nadaje dla Chęcin przywilej jarmarku -  
.....r.

Książę Bolesław i jego żona Kinga ufundowali w Korczynie klasztor  
Franciszkanów - .....r.

**15.** Do podanych opisów dopasuj odpowiednie nazwiska. Wpisz w miejsce kropek właściwą cyfrę.

Hugo Kołłątaj(1), Bolesław Wstydlivy (2), Adolf Dygasiński (3),

a. urodził się w Niegosławicach, uznawany jest za piewcę Ponidzia .....

a. właściciel i proboszcz Krzyżanowic, współtwórca Konstytucji 3 Maja.....

b. urodził się w 1226 roku w Starym Korczynie .....

**16.** W którym roku Leszek Czarny nadał Busku prawa miejskie:

.....

**17.** Rycerz sandomierski Mszczuj ze Skrzynna po bitwie pod Grunwaldem przekazał płaszcz Wielkiego Mistrza Zakonu, Urlyka Von Jungingena kościołowi znajdującemu się w miejscowości:

a. Kije

b. Sobków

c. Chęciny

**18.** Jedyne w Polsce stanowisko groszku panońskiego znajduje się w rezerwacie

.....

**19.** W której miejscowości kręcono sceny batalistyczne do filmu pt. „Pan Wołodyjowski”?

a. Tokarnia

b. Chęciny

c. Krzyżanowice

**20.** Kamień pińczowski, który doskonale nadaje się do rzeźbienia jest:

a. gipsem

b. granitem

c. wapieniem

**21.** Podaj imię i nazwisko autora zbioru legend „Buskie legendy” , w których obecne są charakterystyczne dla Buska miejsca i postaci.

.....

**22.** Borowina wykorzystywana w lecznictwie uzdrowiskowym to:

a. rodzaj torfu

b. mieszanka ziół

c. woda mineralna

**23.** Wyjaśnij pojęcie.

halofity.....

.....

- 24.** Według „Legendy o Szymku i i Królowej Jadwidze” najstłynniejszym buskim garncarzem był:
- Herman
  - Barnaba
  - Marek
- 25.** Połącz imiona bohaterów z tytułami „Buskich legend”. Wpisz w miejsce kropek odpowiednią cyfrę.
- |                              |                                 |
|------------------------------|---------------------------------|
| a. barwierzczak Zbylut ..... | 1. „Legenda o Byczej Górze”     |
| b. diabeł Domanek .....      | 2. „Legenda o miłku i sasance”  |
| c. pogański bóg Weles .....  | 3. „Legenda o słonych źródłach” |
- 26.** Busko – Zdrój słynie z wód solankowych, które są gorzkie w smaku. Podobno jest to spowodowane tym, że diabeł Czarny wrzucał do ich źródeł „diabelskie paliwo”. Były to:
- kawałki drzewa lipowego
  - grudki siarki
  - grudki rud żelaza
- 27.** Jest to typowy gatunek siedlisk kserotermicznych. Owad ten jest aktywny w temperaturze 20 °C. Jest bardzo drapieżny. Samica potrafi zjeść swojego partnera. Opis dotyczy .....
- 28.** Podaj nazwę miejscowości, w której znajdują się wymienione obiekty.
- Drewniany kościółek pod wezwaniem św. Leonarda-  
.....
  - Muzeum im. Przypkowskich posiadające w swych zbiorach kolekcję zegarów słonecznych - .....
- 29.** Uzupełnij tabelkę wpisując nazwy rezerwatów oraz parków krajobrazowych.

przedstawiciel flory	nazwa rezerwatu	nazwa parku krajobrazowego
dyptam jesionolistny		
muchotrzew solniskowy		

- 30.** Prażucha, potrawa regionalna wykonywana jest z mąki oraz:
- Buraków
  - Marchewki
  - Ziemniaków

### Klucz odpowiedzi

Numer pytania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna ilość punktów	Uwagi
1.	b. wąwóz Skorocice	1	
2.	b. ponory	1	
3.	b. miłek wiosenny	1	
4.	Motkowice Skowronno	2	
5.	Szaniecki Park Krajobrazowy, Nadnidziański Park Krajobrazowy, Kozubowski Park Krajobrazowy	3	
6.	Nowe Miasto Korczyn, Jędrzejów, Busko	3	
7.	<u>rozpuszczaniem</u> <u>gipsowych</u> <u>ciepłolubne</u> <u>ostnice Jana</u>	4	
8.	a. Kazimierza Wielkiego	1	
9.	c. Klucz	1	
10.	<i>klasztory Paulinów, Pałac Wielopolskich, klasztory Reformatów</i>	1,5	

11.	Biała Nida – 3. Moskorzowie woj. śląskie Maskalisa – 1. Góra Kwiatkowa Czarna Nida – 2. Góry Świętokrzyskie	1,5	
12.	Santi Gucci	1	
13.	Tokarnia	1	
14.	Miasto Sobków – 1563r Jarmark dla Chęcín – 1475r Klasztor Franciszkanów – 1257r	1,5	
15.	a – 3 (Adolf Dygasiński) b - 1 (Hugo Kołłątaj) c– 2 (Bolesław Wstydlivy)	3	
16..	1287r.	1	
17.	a.Kije	1	
18.	Polana Polichno	1	
19.	b.Chęciny	1	
20.	c.wapieniem	1	
21.	Franciszek Rusak	1	
22.	a. rodzaj torfu	1	
23.	Halofity – rośliny słonolubne	1	
24.	b. Barnaba	1	
25.	a. – 2 (Zbylut - „Legenda o miłku i sasance”) b. – 3 (Domanek – „Legenda o słonych źródłach”) c. – 1 (bóg Weles – „Legenda o Byczej Górze”)	1,5	
26.	b. grudki siarki	1	
27.	Modliszka	1	
28.	Busko – Zdrój Jędrzejów	2	
29.	Dyptam jesionolistny – rez. Grabowiec Nadnidziański Park Krajobrazowy Muchotrzew solniskowy – rez. Owczary Szaniecki Park Krajobrazowy	2	
30.	c. Ziemiaków	1	